

**Nationale Raad
voor de Coöperatie**

North Gate III
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
www.nrc-cnc.be

**Nationale Raad
voor de Coöperatie**

www.nrc-cnc.be

Activiteiten- verslag 2013

Naast de juridische rechtsvorm is de coöperatieve vennootschap het instrument voor een economie met een menselijk gelaat. Om deze idee te verdedigen werd in 1955 de Nationale Raad voor de Coöperatie opgericht. Doel: de coöperatieve idee verspreiden en het coöperatief ideaal in stand houden. De NRC verenigt meer dan 500 federaties en ondernemingen die begaan zijn met de fundamentele waarden van de coöperatieve beweging.

Inhoudstafel

Voorwoord

I. Algemene voorstelling van de Nationale Raad voor de Coöperatie

- A. Oprichting en samenstelling
- B. Opdrachten
- C. Huidige toepasselijke reglementering
- D. Wetsvormingen
 - 1. Modernisering van de NRC
 - 2. Modernisering van de regels betreffende de erkenning van de coöperatieve vennootschappen
 - 3. Modernisering van de erkenningsvoorwaarden van de coöperatieve vennootschappen

II. Activiteiten van 2013

- A. De Raad
- B. Voorstelling van de werkzaamheden van de werkgroep Wetgeving
- C. Voorstelling van de werkzaamheden van de Werkgroep Communicatie
- D. Lijst van coöperatieve vennootschappen erkend in 2013

III. Bijlage

- A. Newsletters
 - 1. Januari
 - 2. April
 - 3. Mei
 - 4. Oktober

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het Activiteitenverslag 2013 van de Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC). De Werkgroep Communicatie, die de laatste jaren uitblinkt door haar ondernemingsgeest, nam hiervoor het initiatief. Ik dank de leden van de Werkgroep hiervoor van harte. Verder dank ik de Federale Overheidsdienst Economie, de leden van de andere werkgroepen en van de Raad voor hun inbreng het afgelopen jaar.

In 2013 werd er verder gegaan op het coöperatieve elan dat in 2012 werd ingezet met het 'Internationaal Jaar van de Coöperatie', uitgeroepen door de Verenigde Naties. Wereldwijd en in alle economische en maatschappelijke sectoren kwam er een aanstekelijke coöperatieve dynamiek. Nieuwe coöperaties ontstaan, bestaande coöperaties herbronnen zich en gaan terug naar de essentie van het coöperatieve ondernemen: een antwoord geven op vragen van en meerwaarde creëren voor hun vennoten.

In België was dat niet anders.

Inderdaad, niet alleen de NRC, maar ook – en vooral – zijn leden, hebben in 2013 een pleiade aan initiatieven ontwikkeld. Informatie, sensibilisatie, kennisoverdracht en adviesverlening stonden hierbij centraal. Dit Activiteitenverslag kan hiervan geen volledig beeld geven. Hiervoor verwijzen we naar de websites en publicaties van de leden zelf.

Maar we moeten ons bewust zijn van het feit dat coöperatief ondernemen geen toverformule is, en dat overigens nooit geweest is. Coöperaties zijn actoren uit de private sector die werken in een marktomgeving en dus onderworpen zijn aan marktkrachten. Waar ze vroeger vooral ontstonden uit bittere noodzaak, spelen ze nu ook in op economische en maatschappelijke uitdagingen. Maar de essentie blijft dezelfde: samen met anderen realiseren, wat je alleen niet kunt.

Ik houd van de uitdrukking: "Co-operatives are not business as usual", en voeg er onmiddellijk aan toe "... but they are indeed businesses". Een gezonde zakelijke aanpak is essentieel om te groeien en te bloeien in een steeds sneller wijzigende context.

2013 was het jaar waarin het nieuwe regelgevend kader voor de NRC werd goedgekeurd. Dat is zeker een stap vooruit in de actualisatie van de werking van de Raad. Dit nieuw kader kan nog niet worden toegepast door de afwezigheid van de koninklijke uitvoeringsbesluiten, waarvan wij hopen dat zij spoedig worden aangenomen.

Ik eindig graag met een oproep. Laat ons in 2014 de 'Blauwdruk voor een coöperatief decennium', gepubliceerd door de Internationale Coöperatieve Alliantie, gebruiken voor een diepgaande én toekomstgerichte reflectie over coöperatief ondernemen. En laat ons dit doen in een Europese en mondiale context.

*Met coöperatieve groeten,
Matthieu Vanhove
Voorzitter*

I. Algemene voorstelling van de Nationale Raad voor de Coöperatie

A. Oprichting en samenstelling

De Nationale Raad voor de Coöperatie (hierna NRC) is een adviesorgaan opgericht bij het Ministerie van Economie door de wet van 20 juli 1955 houdende instelling van een Nationale Raad voor de Coöperatie, om de identiteit van coöperaties gedreven door het ideaal van de coöperatie en die de beginselen geïnspireerd op de Internationale Coöperatieve Alliantie naleven, te kunnen bevestigen.

Voor de hervorming die in 2013 werd ingezet, was de NRC samengesteld uit een voorzitter, twintig werkende leden en twintig plaatsvervangende leden. De leden werden voorgesteld door vier sectorale commissies die de vertegenwoordigers van de erkende coöperatieve vennootschappen omvatten volgens hun activiteitssector:

- De '*commissie van de verbruikcoöperatie*', die de coöperaties omvatte samengesteld door consumenten en die als doel heeft verbruiksvoorwerpen te verkopen die ze zelf kopen of vervaardigen;
- De '*commissie van de landbouwcoöperaties*', die de coöperatieve vennootschappen omvatte waarvan de meerderheid van de leden het beroep van landbouwer of tuinier uitoefent en die tot hoofddoel heeft een of meer economische belangen, in verband met landbouw, tuinbouw of veeteelt, te behartigen;
- De '*commissie van de productie- en distributiegoöperaties*', die volgende coöperaties omvatte:
 - o de productiecoöperaties die zelf of door tussenkomst van derden, produceert of producten verwerkt, de verkoop ervan inbegrepen, en
 - o de distributiegoöperaties die tot doel hebben aan hun vennoten producten te leveren, bestemd voor de voortverkoop aan hun cliënteel, voor de uitrusting of de uitoefening van hun beroep;
- De '*commissie van de dienstcoöperaties*', die de coöperatieve vennootschappen omvatte waarvan het doel in hoofdzaak gericht is op het verlenen van dienstprestaties, ten voordele van hun vennoten en derden.

De wet van 12 juli 2013 tot wijziging van de voornoemde wet van 20 juli 1955, die in werking is getreden op 3 augustus 2013 voorziet in een grondige hervorming van de samenstelling van de NRC om de structuur ervan te vereenvoudigen en tegelijkertijd de representativiteit ervan te versterken.

In het kader van deze hervorming worden de vier sectorale commissies geschrapt en vervangen door een algemene vergadering, waarin elke erkende coöperatieve vennootschap al dan niet via de groepering waartoe ze in voorkomend geval behoort, vertegenwoordigd zal kunnen zijn en waarvan de rol erin bestaat het werk van de NRC te oriënteren.

Daarnaast wordt een beheersorgaan met name het 'bureau' opgericht.

Dit is samengesteld uit maximaal twintig leden met gelijk stemrecht, benoemd door de koning op voordracht van de algemene vergadering op basis van de volgende regels die moeten waarborgen dat de belangrijkste en meest representatieve groeperingen en erkende coöperatieve vennootschappen er over een vertegenwoordiger beschikken:

- vijf zetels worden toegewezen aan de kandidaten van de groeperingen die het grootste aantal erkende coöperatieve vennootschappen vertegenwoordigen;
- vijf zetels worden toegewezen aan de kandidaten van de groeperingen of de niet tot een groepering behorende coöperatieve vennootschappen met het grootste aantal vennoten in een erkende coöperatieve vennootschap;
- drie zetels worden toegewezen aan de kandidaten die niet tot een groepering behorende coöperatieve vennootschappen met meer dan 250 000 vennoten vertegenwoordigen;
- zeven zetels worden toegewezen aan groeperingen of niet tot een groepering behorende coöperatieve vennootschappen die niet vallen onder één van de drie voornoemde categorieën.

Om ten slotte de NRC in staat te stellen zijn werkzaamheden zo flexibel mogelijk te organiseren, hebben het bureau en de algemene vergadering de mogelijkheid om permanente commissies op te richten met als taak de NRC te assisteren bij de voorbereiding van de adviezen of bij de analyse van specifieke problemen.

Momenteel wordt gewerkt aan een koninklijk uitvoeringsbesluit over de samenstelling en de werking van de NRC. Dit besluit zal de doorvoering van de hervorming mogelijk maken.

B. Opdrachten

De NRC heeft de volgende hoofdpdrachten:

- adviezen of voorstellen in verband met de vraagstukken over de coöperatieve aangelegenheden overmaken aan een minister en, voor de aangelegenheden waarvoor deze bevoegd is aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Dit kan gebeuren ofwel op hun verzoek, ofwel uit eigen beweging en in de vorm van verslagen met vermelding van de verschillende standpunten die in de Nationale Raad voor de Coöperatie uiteengezet werden.

C. Huidige toepasselijke reglementering

Wet van 20 juli 1955, zoals gewijzigd door de wet van 12 juli 2013, houdende instelling van een Nationale Raad voor de Coöperatie;

Koninklijk besluit van 29 maart 1958 houdende vaststelling van het aantal vaste en plaatsvervangende leden der commissies bedoeld in artikel 2 van de wet van 20 juli 1955, houdende instelling van een nationale raad voor de coöperatie, en bepaling der modaliteiten van hun voordracht;

Koninklijk besluit van 8 augustus 1958 tot vaststelling van de modaliteiten inzake voordracht van de vaste en plaatsvervangende leden van de Nationale Raad voor de Coöperatie;

Koninklijk besluit van 27 december 1961 tot vaststelling van de werkingsmodaliteiten van de Nationale Raad voor de Coöperatie, van de Commissies en hun respectieve bureaus;

Koninklijk besluit van 8 januari 1962 tot vaststelling van de voorwaarden tot erkenning van de nationale groeperingen van coöperatieve vennootschappen en van de coöperatieve vennootschappen;

Koninklijk besluit van 24 mei 2011 tot benoeming van de leden van de Nationale Raad voor de Coöperatie.

D. Wets hervormingen

De hervorming ingezet door de wet van 12 juli 2013 is toegespitst op twee centrale thema's:

1. Modernisering van de NRC

Het eerste thema van de hervorming met name de vereenvoudiging van de samenstelling en de werking van de NRC, werd hiervoor in punt A uiteengezet.

2. Modernisering van de regels betreffende de erkenning van de coöperatieve vennootschappen

Het tweede thema van de hervorming beoogt de vereenvoudiging van de erkenningsprocedure, met name door het verlenen vanaf 2015 van een erkenning voor onbepaalde duur (met dien verstande dat de erkenning aan de coöperatieve vennootschap kan ontnomen worden wanneer zij niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoet).

Coöperatieve vennootschappen die aan verschillende voorwaarden voldoen, kunnen een erkenning aanvragen bij de FOD Economie. Deze voorwaarden die gebaseerd zijn op de zeven beginselen van de Internationale Coöperatieve Alliantie zetten de specifieke kenmerken die het coöperatieve model van andere vennootschapsmodellen onderscheidt nog meer in de verf.

Momenteel moeten de erkende coöperatieve vennootschappen om de vier jaar een vernieuwing van hun erkenning aanvragen wat impliceert dat de FOD Economie de controle van de erkenningsvoorwaarden om de vier jaar moet herhalen in een relatief korte periode voor alle coöperatieve vennootschappen die hun erkenning wensen te behouden (wat ongeveer 600 coöperatieve vennootschappen omvat).

Het huidige systeem heeft als gevolg dat de grote meerderheid van hernieuwingsaanvragen tegelijkertijd om de vier jaar opnieuw moet worden onderzocht, wat veel tijd vraagt en de FOD Economie niet de mogelijkheid geeft om verder te gaan dan een formele controle van de statuten van de coöperatieve vennootschappen.

Om de erkenningsprocedure te kunnen verbeteren, zal de hervorming een erkenning van onbepaalde duur invoeren waarbij de FOD met regelmatige tussenpozen zal controleren of de voorwaarden voor het behoud ervan worden nageleefd.

Hiertoe wordt momenteel gewerkt aan een koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 januari 1962 dat momenteel de voorwaarden tot erkenning vaststelt.

3. Modernisering van de erkenningsvoorwaarden van de coöperatieve vennootschappen

Ten slotte heeft ook de wet van 12 juli 2013 een aanzet tot modernisering van de erkenningsvoorwaarden gegeven met betrekking tot de volgende punten:

- Op basis van een advies van een bevoegde autoriteit kan de erkenning aan de coöperatieve vennootschappen die de verplichtingen van het wetboek van vennootschappen niet naleven, geweigerd worden;
- Het voorschrift om de commissaris niet te vergoeden werd geschrapt (het was immers in overtreding met de regels betreffende de wettelijke controle van de jaarrekeningen);
- De coöperatieve vennootschappen met sociaal oogmerk die wensen erkend te worden moeten niet voldoen aan de twee volgende erkenningsvoorwaarden:
 - o de verplichting van het maatschappelijk oogmerk om vennoten voordelen te verschaffen;
 - o de *ristornovoorwaarde*.

II. Activiteiten van 2013

A. De Raad

De Raad kwam in 2013 drie keer bijeen.

De belangrijkste discussiepunten waren:

- Voorstelling van de CPH bank;
- Gedachtewisselingen over het 'Actieplan voor een coöperatief decennium'; gepubliceerd door de Internationale Coöperatieve Alliantie;
- Wetsontwerp ter hervorming van de NRC;
- Thema ter discussie: de herziening van de erkenningscriteria. Nood aan een studie en een debat ten gronde;
- Seminarie 2014: voorstelling van het programma;
- Communicatiecampagne voor de opening van de NRC naar aanleiding van de wijziging van de wetgeving.

B. Voorstelling van de werkzaamheden van de werkgroep Wetgeving

De werkgroep Wetgeving heeft zich in 2013 verder gebogen over de noodzakelijke hervorming van de erkenningsvoorwaarden.

De erkenningsvoorwaarden vastgelegd in het Belgische recht zijn nog steeds geïnspireerd op de coöperatiegedachte die in de 19e eeuw heerste, namelijk :

- vrijwillige toetreding van de leden;
- per aandeel dezelfde rechten en plichten;
- gelijkheid of beperking van het stemrecht op de algemene vergaderingen;
- benoeming door de algemene vergadering van de beheerders en de commissarissen;
- een gematigd dividend, beperkt tot de aandelen, die niet hoger dan 6 % mag zijn;
- *ristorno's* aan vennoten, naar rata van verrichtingen.

De werkgroep liet zich ook inspireren door een denkoefening van het Secretariaat van de NRC waaruit blijkt dat:

- men twee coöperatieve modellen kan onderscheiden (de coöperaties van 'professionelen' en de coöperaties van 'particulieren'),
- naargelang van het coöperatieve model, de voorwaarden voor erkenning niet op dezelfde wijze worden toegepast.

In een coöperatie van professionelen zijn de vennoten zelfstandigen of ondernemingen die een coöperatie hebben opgericht om in hun professionele behoeften te voorzien. In dit soort coöperaties is een democratische werking van primordiaal belang, evenals een deelname aan het beslissingsproces.

In de coöperaties van particulieren daarentegen, die tot doel hebben tegemoet te komen aan de privé behoeften van de vennoten, ligt het accent eerder op de mogelijkheden van *ristorno's*, op de lokale verankering en op de toegang tot de diensten.

Een van de vragen die in dit verband rijzen, is of de erkenningsvoorwaarden zonder onderscheid moeten worden toegepast op beide coöperatiemodellen, of dat het integendeel niet beter zou zijn een lijst op te stellen met specifieke voorwaarden voor elk van beide modellen.

Met deze vaststellingen en beschouwingen in het achterhoofd, zullen nog andere vergaderingen van de werkgroep worden belegd, en zal in 2014 binnen de NRC een ruimer debat plaatsvinden over de actualisering van de erkenningsvoorwaarden.

C. Voorstelling van de werkzaamheden van de Werkgroep Communicatie

De werkgroep bestaat vooral uit een aantal communicatieverantwoordelijken van erkende coöperaties. Haar doelstelling: het communicatieplan van de NRC uittekenen en de Raad hierover adviseren. In haar werking wordt ze ondersteund door het secretariaat van de NRC.

Het afgelopen werkingsjaar kwam de Werkgroep Communicatie zes keer samen.

De belangrijkste activiteiten van de Werkgroep Communicatie in 2013 waren:

- De uitgave van 4 edities van de elektronische nieuwsbrief (januari, april, mei en oktober);
- Het opstellen van dit eerste Activiteitenverslag;
- Het opvolgen en actualiseren van de inhoud van de website van de NRC, die deel uitmaakt van deze van de FOD Economie.
- De voorbereiding van het seminarie met als thema: Welke invloed heeft de coöperatieve regelgeving op de ontwikkeling van best practices in de coöperatieve sector? (11/02/2014).

Ook werden verschillende thema's besproken:

- Opvolging van het wetsontwerp met betrekking tot de werking van de Raad
- Bepalen van de onderwerpen van de nieuwsbrief
- Het onderwerp van het seminarie
- Bepalen van het concept van het Activiteitenverslag
- Denkoefening rond de nieuwe communicatiekanalen: al dan niet een Twitter-account openen?

D. Lijst van coöperatieve vennootschappen erkend in 2013

1. Dienstencoöperaties (12)

NAAM	DATUM VAN ERKENNING	ACTIVITEIT
BRS Fonds cvba	01-01-13	Microfinancieren en microverzekeren
SINT-JANSBERGKLOOSTER cvba	01-03-13	Diverse diensten aan inwoners
VULPIAFIN cvba	01-03-13	Bevordering van diensten, zorgverleningen van de realisatie van infrastructuur voor ouderen en/of andere zorgbehoevende personen
Wonen en Natuur cvba	01-04-13	Import, groothandel, gespecialiseerd in ecologische bouwmaterialen en natuurlijke verven
Lekker GEC cvba	01-05-13	Bio vegetarisch restaurant
La Maison des Services Facilities scrl-fs	01-05-13	Socio-professionele inschakeling van moeilijk te plaatsen werklozen
EthiasCo scrl	01-07-13	Inzameling van coöperatiekapitaal met het oog op een duurzame deelneming in de Ethias maatschappij nv
Samen sterker Oost-Vlaanderen cvba	01-07-13	Aankoop van diverse goederen en diensten, investering in hernieuwbare energie
TAMA European Cooperative SCE	01-07-13	Inzameling van fondsen, financiering van projecten
Zonneberg cvba	01-08-13	Investering in hernieuwbare energie
Fleurus Consult scrl	01-08-13	Professionele verdediging van landbouwers
TVW Exploitation scrl	01-09-13	Diverse diensten aan landbouwers en aan andere zelfstandigen

2. Verbruikerscoöperaties (2)

NAAM	DATUM VAN ERKENNING	ACTIVITEIT
GOW! cvba	01-02-13	Bevorderen van duurzame mobiliteit en van alternatieve brandstoffen
Marcel-les-Vignes scrl-fs	01-06-13	Consumptie, verkoop, aankoop, import-export en promotie van natuurlijke wijnen en biowijnen

3. Landbouwcoöperaties (3)

NAAM	DATUM VAN ERKENNING	ACTIVITEIT
FRESHCOOP cvba	01-02-13	Fruit en groenten
De Kollebloem cvba	01-05-13	Biologisch tuinbouwbedrijf
Coopérative fermière de la Gaume scrl	01-08-13	Landbouwbedrijf

4. Productie- en distributiecoöperaties (11)

NAAM	DATUM VAN ERKENNING	ACTIVITEIT
FERREOLE scrl	01-01-13	Promotie van hernieuwbare energie
Solar City Wallonie scrl	01-01-13	Promotie van hernieuwbare energie
EURABO CVBA	01-02-13	Productie van materialen voor duurzaam wonen
De Natuurfrituur cvbaso	01-03-13	Productie van materialen voor duurzaam wonen
PROPAC scrl fs	01-03-13	Faciliteren, bevorderen en produceren van allerlei verpakkingen
CHAMPS D'ENERGIE scrl	01-05-13	Bevorderen van hernieuwbare energie
ELECTRABEL COGREEN cvba	01-05-13	Productie groene energie
L'eau chaude - Het warm water scrl fs	01-05-13	Bevordering van ambachtelijke producten en culturele activiteiten
Vert d'Iris International scrl-fs	01-05-13	Realiseren en beheren van moestuinen en andere plaatsen voor het produceren van voeding voor sociale doeleinden
Storm cvba	01-05-13	Windpark
EOLE-LIEN scrl	01-10-13	Productie, transport, distributie, beheer en commercialisering van hernieuwbare energie

III. Bijlage

A. Newsletters

1. Januari
2. April
3. Mei
4. Oktober

Colofon

Uitgever: Nationale Raad voor de Coöperatie

North Gate III

Albert II laan 16

1000 Brussel

www.nrc-cnc.be

Redactie: Peter Bosmans, Gregory Kévers, Christophe Meyer, Matthieu Vanhove

Opmaak: Raf Berckmans

Coördinatie: Gregory Kévers

Secretariaat: Claudio Valentino

Contact : Christophe.Meyer@economie.fgov.be

De Nationale Raad voor de Coöperatie

Naast de juridische rechtsvorm is de coöperatieve vennootschap het instrument voor een economie met een menselijk gelaat. Om deze idee te verdedigen werd in 1955 de Nationale Raad voor de Coöperatie opgericht. Doel: de coöperatieve idee verspreiden en het coöperatief ideaal in stand houden. De NRC verenigt meer dan 500 federaties en ondernemingen die begaan zijn met de fundamentele waarden van de coöperatieve beweging.